

Tid for mannspolitikk

Ellen Constance Fodstad Grude

Kjønnsfordelingen i psykologprofesjonen er i endring. Blant de eldre psykologene er det en ganske jevn kjønnsfordeling, mens det blant yngre psykologer og psykologstudentene er et overveldende flertall av kvinner. Kvotering av menn inn på studiet kan være en effektiv metode for å jevne ut denne skjevheten.

Studentpolitisk Utvalg har sett på kjønnsfordeling ved opptak til studiet de siste ti årene. I årene 1995–2004 ble det tatt inn 1416 kvinner og 559 menn, det vil si en 72/28 % fordeling. I den grad det har vært noen endring innenfor denne tiårsperioden har utviklingen gått mot stadig større kvinnedominans: De første fem årene var det 70 % kvinner, mens det de siste fem årene var 73 % kvinner.

De fleste norske psykologer er medlemmer i Psykologforeningen. Et dykk i medlemsregisteret viser at det ikke er en ny trend at psykologyrket blir et kvinneyrke: I foreningens medlemsmasse er det en ganske jevn kjønnsfordeling i den eldre delen av arbeidsstokken, mens det i den yngre delen er klar kvinnedominans. Når psykologene som i dag er i 50-årene blir pensjonister, blir det ikke mange menn igjen: Av medlemmene under 50 år er 69 % kvinner (se Tabell 1).

Tabell 1. Medlemmer i Psykologforeningen per 13.04.05 (studentmedlemmer er ikke medregnet).

Alder	Kvinner	Menn	Totalt
Under 30 år	163	39	202
30–39 år	893	389	1282
40–49 år	689	374	1063
50–59 år	509	573	1082
60–69 år	215	239	454
70–79 år	35	41	76
80–89 år	9	8	17
90–	2	0	2
Sum	2515	1663	4178

På utdanningsstedene er opptakskriteriene til profesjonsstudiet i psykologi et stadig tilbakevendende diskusjonstema. I dag er det hovedsakelig den absolutte karakteren fra årsenheten (det som tidligere het grunnfag) som avgjør om man kommer gjennom nåløyet. Det er mange som vil bli psykologer, og det fører til at karakterkravet presses svært høyt. Antakelig langt høyere enn det som kreves for å ha tilfredsstillende kunnskapsnivå til å klare seg på profesjonsstudiet og i sin tur å bli en god psykolog.

Hva slags psykologer vil vi ha?

Når det er langt flere potensielt gode psykologer enn det er studieplasser, er det på tide å spørre hva slags psykologer vi vil ha. Jeg tror det er uheldig for brukerne av våre tjenester, for profesjonen og for faget med en så skjev kjønnsfordeling i psykologstanden som vi er i ferd med å få.

Studentpolitisk Utvalg mener det er ønskelig med moderat kjønnskvoltering inn på studiet. Enkelte av oss mener at man burde gått til radikal kjønnsfordeling. Det er ikke snakk om å kvotere inn udugelige menn. Tidligere ble alle som oppnådde laud på grunnfag ansett som faglig sterke nok og satt på venteliste. I dag er karakterkravet blitt tøffere.

Det finnes ulike kvoteringsordninger på andre studier. Innenfor de lengre høyere utdanningene kan nevnes kvotering av kvinner inn på en del sivilingeniørstudier, og fra 2003 begynte man å gi mannlige søkere til veterinærhøyskolen to ekstrapoeng. Med den kjønnsfordelingen vi er i ferd med å få i psykologstanden, kan det sannelig være på tide med litt mannspolitikk!